

Decizia-cadru 2003/568/JAI a Consiliului

din 22 iulie 2003

privind combaterea corupției în sectorul privat

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 29, articolul 31 alineatul (1) litera (e) și articolul 34 alineatul (2) litera (b),

având în vedere inițiativa Regatului Danemarcei [1],

având în vedere avizul Parlamentului European [2],

întrucât:

(1) În cursul ultimilor ani a avut loc, concomitent cu globalizarea, o creștere a schimburilor transfrontaliere de bunuri și servicii. Astfel, orice act de corupție apărut în sectorul privat al unui stat membru nu mai este doar o problemă națională, ci și o problemă transnațională împotriva căreia o acțiune comună a Uniunii Europene constituie instrumentul de luptă cel mai eficient.

(2) La data de 27 septembrie 1996, Consiliul adoptă Actul de elaborare a unui Protocol la Convenția privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene [3]. Acest protocol, care a intrat în vigoare la data de 17 octombrie 2002, definește infracțiunile legate de corupție și prevede sancțiunile armonizate pentru aceste infracțiuni.

(3) La data de 26 mai 1997, Consiliul adoptă o Convenție cu privire la combaterea actelor de corupție care implică funcționari ai Comunităților Europene sau funcționari ai statelor membre ale Uniunii Europene [4].

(4) La data de 22 decembrie 1998, Consiliul adoptă, de asemenea, Acțiunea comună 98/742/JAI privind corupția în sectorul privat [5]. Cu ocazia adoptării acestei acțiuni comune, Consiliul a dat o declarație prin care se recunoștea că acțiunea comună reprezenta un prim pas la nivelul Uniunii Europene în combaterea acestui tip de corupție și că, având în vedere rezultatele evaluării realizate în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) al acestei acțiuni comune, ulterior se vor lua alte măsuri în acest domeniu. Deocamdată nu există un raport privind transpunerea în legislația internă a acestei acțiuni comune de către statele membre.

(5) La data de 13 iunie 2002, Consiliul adoptă Decizia-cadru 2002/584/JAI privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre [6], care include corupția pe lista infracțiunilor ce intră în domeniul de aplicare a mandatului european de arestare, pentru care nu se cere o verificare prealabilă a dublei incriminări.

(6) În conformitate cu articolul 29 din Tratatul privind Uniunea Europeană, obiectivul Uniunii este acela de a oferi cetățenilor un nivel ridicat de protecție într-un spațiu de

libertate, securitate și justiție, obiectiv care trebuie realizat prin prevenirea și prin combaterea criminalității, organizate sau de alt tip, și în special a corupției.

(7) În conformitate cu punctul (48) al Concluziilor Consiliului European de la Tampere din 15 și 16 octombrie 1999, corupția este un domeniu deosebit de important atunci când este vorba de stabilirea unor reguli minime referitoare la conținutul unei infracțiuni în statele membre și la sancțiunile aplicabile.

(8) O Convenție a Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) privind combaterea mituirii funcționarilor publici străini în tranzacțiile comerciale internaționale a fost adoptată la data de 21 noiembrie 1997 de către o conferință de negociere; de asemenea, Consiliul Europei adoptă o Convenție penală privind corupția, deschisă semnării de la data de 27 ianuarie 1999. Această Convenție este însoțită de un Acord privind constituirea Grupului de State de combatere a corupției (GRECO). De asemenea, au început și negocierile în vederea încheierii unei Convenții privind combaterea corupției a Organizației Națiunilor Unite.

(9) Statele membre acordă o importanță deosebită combaterii corupției, atât în sectorul public, cât și în cel privat, deoarece ele consideră că în aceste două sectoare corupția pune în pericol statul de drept, denaturează concurența în ceea ce privește achiziționarea de bunuri și servicii comerciale și reprezintă un obstacol în dezvoltarea normală a economiei. În acest context, statele membre care încă nu au ratificat Convenția Uniunii Europene din 26 mai 1997 și Convenția Consiliului Europei din 27 ianuarie 1999 vor lua măsurile necesare pentru a le ratifica în cel mai scurt timp.

(10) Prezenta decizie-cadru urmărește în special ca atât corupția activă, cât și cea pasivă din sectorul privat, să fie considerate infracțiuni în toate statele membre, ca persoanele juridice să poată fi, de asemenea, trase la răspundere pentru aceste infracțiuni și ca sancțiunile prevăzute în acest domeniu să fie efective, proporționale și disuasive,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE-CADRU:

Articolul 1

Definiții

În sensul prezentei decizii-cadru:

- "persoană juridică" înseamnă orice entitate care are acest statut în temeiul dreptului intern aplicabil, cu excepția statelor sau a altor organisme publice în exercitarea prerogativelor de putere publică și a organizațiilor internaționale publice;

- "încălcarea unei obligații" constituie o sintagmă care trebuie înțeleasă în conformitate cu dreptul intern. Noțiunea de încălcare a unei obligații în dreptul intern ar trebui să includă cel puțin orice comportament lipsit de loialitate care constituie o încălcare a unei obligații legale, sau, după caz, o încălcare a normelor sau a dispozițiilor profesionale, ce se aplică în cadrul activității profesionale a unei persoane care exercită o funcție de conducere sau o activitate, sub orice formă, pentru o entitate din sectorul privat.

Articolul 2

Corupția activă și pasivă din sectorul privat

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru ca actele menționate în continuare, săvârșite cu intenție în cadrul activităților profesionale, să fie considerate infracțiuni:

(a) faptul de a promite, de a oferi sau de a da, direct sau prin intermediul unui terț, unei persoane care exercită o funcție de conducere sau o activitate de orice fel pentru o entitate din sectorul privat, un avantaj nemeritat de orice natură, pentru ea însăși sau pentru o terță persoană, cu scopul ca această persoană să îndeplinească sau să se abțină de la îndeplinirea unui act, cu încălcarea obligațiilor sale;

(b) faptul că o persoană, în exercitarea unei funcții de conducere sau a unei activități, sub orice formă, pentru o entitate din sectorul privat, solicită sau primește, direct sau prin intermediul unui terț, un avantaj nemeritat de orice natură, pentru ea însăși sau pentru o terță persoană, sau faptul de a accepta promiterea unui asemenea avantaj cu scopul de a îndeplini sau de a se abține de la îndeplinirea unui act, cu încălcarea obligațiilor sale.

(2) Alineatul (1) se aplică activităților profesionale din sfera entităților cu scop lucrativ sau fără scop lucrativ.

(3) Un stat membru poate să declare că va limita domeniul de aplicare a alineatului (1) la actele care implică sau ar putea implica o denaturare a concurenței în ceea ce privește achiziționarea de bunuri sau de servicii comerciale.

(4) Declarațiile menționate la alineatul (3) sunt comunicate Consiliului la momentul adoptării prezentei decizii-cadru și sunt valabile pentru o durată de cinci ani începând de la data de 22 iulie 2005.

(5) Consiliul reexaminează prezentul articol în timp util, înainte de 22 iulie 2010, pentru a stabili dacă declarațiile făcute în conformitate cu alineatul (3) pot fi reînnoite.

Articolul 3

Instigarea și complicitatea

Statele membre iau măsurile necesare pentru ca instigarea la săvârșirea unuia dintre actele prevăzute la articolul 2 sau complicitatea la acestea, să constituie infracțiune.

Articolul 4

Sanțiuni

(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru ca faptele prevăzute la articolele 2 și 3 să fie pasibile de sancțiuni penale efective, proporționale și disuasive.

(2) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru ca faptele prevăzute la articolul 2 să fie pasibile de o pedeapsă privativă de libertate, având o durată maximă de cel puțin 1 până la 3 ani.

(3) Fiecare stat membru ia măsurile necesare, în conformitate cu normele și principiile sale constituționale, pentru a garanta că o persoană fizică care, în cadrul unei activități profesionale specifice, a fost condamnată pentru o faptă prevăzută la articolul 2, să fie, după caz, cel puțin dacă a ocupat o funcție de conducere într-o întreprindere, decăzută temporar din dreptul de a exercita această activitate profesională sau una asemănătoare într-o poziție sau o funcție similară, dacă din faptele constatate rezultă că ar exista riscul evident de a abuza de poziția sau de funcția sa prin corupție activă sau pasivă.

Articolul 5

Răspunderea persoanelor juridice

(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a garanta că persoanele juridice pot fi trase la răspundere pentru una dintre infracțiunile prevăzute la articolele 2 și 3, săvârșite în interesul lor de către orice persoană, acționând individual sau în calitate de membru al unui organism al persoanei juridice în cauză, care îndeplinește o funcție de conducere în cadrul persoanei juridice, în temeiul:

- (a) unei competențe de reprezentare a persoanei juridice sau
- (b) autorizației de a lua decizii în numele persoanei juridice sau
- (c) autorizației de a exercita controlul în cadrul persoanei juridice.

(2) Pe lângă cazurile prevăzute la alineatul (1), fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a garanta că o persoană juridică poate fi trasă la răspundere în cazul în care absența supravegherii sau a controlului din partea unei persoane menționate la alineatul (1) a permis săvârșirea uneia dintre infracțiunile prevăzute la articolele 2 și 3, în interesul respectivei persoane juridice, de către o persoană aflată sub autoritatea sa.

(3) Răspunderea persoanelor juridice în temeiul alineatelor (1) și (2) nu exclude urmărirea penală împotriva persoanelor fizice autoare, instigatoare sau complice la săvârșirea uneia dintre infracțiunile prevăzute la articolele 2 și 3.

Articolul 6

Sanctiuni aplicabile persoanelor juridice

(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a garanta că orice persoană juridică trasă la răspundere în temeiul articolului 5 alineatul (1) este pasibilă de sancțiuni efective, proporționale și disuasive, care să includă amenzi penale sau administrative și eventual alte sancțiuni, precum:

- (a) măsuri de excludere de la posibilitatea de a beneficia de un avantaj public sau de un ajutor public;
- (b) măsuri de interzicere temporară sau permanentă a exercitării unei activități comerciale;
- (c) punerea sub supraveghere judiciară sau

(d) o măsură judiciară de dizolvare.

(2) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a garanta că o persoană juridică, trasă la răspundere în temeiul articolului 5 alineatul (2), să fie pasibilă de sancțiuni sau măsuri efective, proporționale și disuasive.

Articolul 7

Competența

(1) Fiecare stat membru ia măsurile necesare pentru a-și stabili competența în privința infracțiunilor prevăzute la articolele 2 și 3, în următoarele cazuri:

(a) infracțiunea a fost săvârșită, în totalitate sau parțial, pe teritoriul său;

(b) autorul infracțiunii este unul din resortisanții săi sau

(c) infracțiunea a fost săvârșită în interesul unei persoane juridice având sediul pe teritoriul acestui stat membru.

(2) Un stat membru poate decide să nu aplice sau să aplice doar în cazuri sau condiții specifice, normele de competență definite la alineatul (1) literele (b) și (c), în cazul în care infracțiunea în cauză a fost săvârșită în afara teritoriului său.

(3) Un stat membru care, în temeiul dreptului său, nu extrădează încă proprii resortisanți, ia măsurile necesare pentru a-și stabili competența în privința infracțiunilor prevăzute la articolele 2 și 3, în cazul în care acestea sunt săvârșite de către resortisanții săi în afara teritoriului său.

(4) Statele membre informează Secretariatul General al Consiliului și Comisia despre decizia lor de a aplica alineatul (2), indicând, dacă este necesar, cazurile sau condițiile specifice în care se aplică decizia lor.

Articolul 8

Abrogare

Acțiunea comună 98/742/JAI se abrogă.

Articolul 9

Punerea în aplicare

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a se conforma dispozițiilor prezentei decizii-cadru înainte de 22 iulie 2005.

(2) Statele membre transmit, până la aceeași dată, Secretariatului General al Consiliului și Comisiei textul dispozițiilor de transpunere în legislația internă a obligațiilor pe care le impune prezenta decizie-cadru. Pe baza unui raport întocmit utilizând aceste informații și a unui raport scris al Comisiei, Consiliul verifică, înainte de 22 octombrie 2005, dacă statele membre au luat măsurile necesare pentru a se conforma prezentei decizii-cadru.

Articolul 10

Aplicarea teritorială

Prezenta decizie-cadru se aplică în Gibraltar.

Articolul 11

Intrarea în vigoare

Prezenta decizie-cadru intră în vigoare la data publicării sale în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Adoptată la Bruxelles, 22 iulie 2003.

Pentru Consiliu

Președintele

G. Alemanno

[1] JO C 184, 2.8.2002, p. 5.

[2] Avizul din 22 noiembrie 2002 (nepublicat în Jurnalul Oficial până la această dată).

[3] JO C 313, 23.10.1996, p. 1.

[4] JO C 195, 25.6.1997, p. 2.

[5] JO L 358, 31.12.1998, p. 2.

[6] JO L 190, 18.7.2002, p. 1.